

Klimatavdelningen
Enheten för internationella klimatsamarbeten

Strategisk vägledning för Energimyndighetens internationella klimatsamarbeten under Parisavtalets artikel 6

1 Inledning

Detta dokument syftar till att ge övergripande vägledning vid Energimyndighetens val av internationella klimatsamarbeten i genomförandet av svenska artikel 6-insatser. Mer konkret beskriver detta dokument hur vi väljer samarbetsländer, samarbetspartners och aktiviteter.

Syftet är att skapa förutsättningar för effektiva och välgrundade val av samarbeten.

1.1 Uppdrag – regleringsbrev och budget

Energimyndigheten har i uppdrag att finansiera insatser som utvecklar internationella samarbeten och resultatbaserad klimatfinansiering inom ramen för Parisavtalet, särskilt dess artikel 6 som reglerar internationell handel med utsläppsminskningenheter. Syftet är att bidra till ett system som skapar incitament för länder och andra aktörer att höja klimatambitionen och åstadkomma större utsläppsminskningar och mer klimatnytta. Syftet är också att genom kompletterande åtgärder¹ bidra till att nå klimatmålen i Sveriges klimatpolitiska ramverk. Utöver klimatnytta ska Energimyndigheten särskilt följa upp hur insatserna bidrar till ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet i värdlandet och därmed stärker deras utveckling.

Energimyndigheten har mandat att ingå avtal med länder för att reglera samarbeten om insatser, delta i multilaterala samarbeten och initiativ samt ingå avtal för insatser med andra relevanta aktörer.

Bedömningen är att insatserna i första hand ska riktas mot låg- och medelinkomstländer och mot energirelaterade utsläpp. Myndigheten har tilldelats en bemyndiganderam på 1,5 miljarder kronor, som sträcker sig fram till 2036.

---

¹ Enligt Sveriges klimatpolitiska ramverk finns tre kompletterande åtgärder som Sverige kan använda för att uppnå klimatmålen, nämligen ökning av kolsänka, verifierade utsläppsminskningar genom investeringar i andra länder samt avskiljning och lagring av biogen koldioxid (Regeringens skrivelse 2017/18:238 En klimatstrategi för Sverige)

1.2 Prioriteringar och vägval

Energimyndigheten kommer fortsättningsvis att arbeta både med bilaterala- och multilaterala samarbeten. Erfarenheterna från de 20 åren som myndigheten har haft inom utsläppshandeln har visat att det finns ett strategiskt mervärde av att arbeta både bilateralt och multilateralt. De multilaterala satsningarna kompletterar på ett bra sätt insatser som hanteras bilateralt av Energimyndigheten.

De bilaterala samarbetena bidrar till att vi som organisation får mer kunskap, erfarenhet av ”hantverket” och får en djupare förståelse för utmaningarna länder och projektaktörer har vid utveckling av utsläppshandelsprojekt. Mervärdet av att arbeta genom multilaterala organisationer är att vi kan skala upp verksamheten snabbare. Genom att delta i internationella klimatfonder får vi möjligheten att stödja fler länder och fler projekt samt att det ger en naturlig plattform för att kunna samverka med andra köparländer och diskutera möjligheter, utmaningar och erfarenheter. Det blir en typ av riskspridning och arbete med såväl bredd som spets för att stärka möjligheten att uppfylla uppdraget som Regeringen gett till Energimyndigheten.

De senaste åren har intresset ökat för denna typ av klimatfinansiering och det finns nu ett betydande antal intresserade länder. Prioriteringar och vägval blir därför än viktigare för varje nytt potentiellt samarbete.

Energimyndigheten bör i valet av värdländer och aktiviteter beakta möjliga synergier med svenskt bistånd och/eller svenska affärsintressen, i linje med den så kallade reformagendan².

1.3 Hållbarhet och ansvarsfullt genomförande

Internationella klimatsamarbeten under Artikel 6 ska främja hållbar utveckling. Negativ påverkan på miljön, ekonomiska och sociala förhållanden ska undvikas eller minimeras. Vid bedömningen av klimatsamarbeten beaktas de globala målen för hållbar utveckling och förhållanden kring miljöpåverkan, korruption, mänskliga rättigheter och demokratisk utveckling.

Hållbarhetsarbetet är integrerat i de olika processer och avtal som reglerar de olika formerna av klimatsamarbeten. Energimyndighetens riktlinjer för hållbarhetsarbetet i internationella klimatsamarbeten under Artikel 6 finns i Sustainability Policy³

1.4 Miljöintegritet

Internationella klimatsamarbeten under artikel 6 ska säkerställa miljöintegritet. Miljöintegritet definieras som att ingen ökning ska ske av globala aggregerade utsläpp av växthusgaser till följd av samarbetet och de aktiviteter som etableras.

---

² Bistånd för en ny era – Frihet, egenmakt och hållbar tillväxt - Regeringen.se

³ Sustainability Policy – for the integration of sustainable development in international climate cooperation under Article 6 of the Paris Agreement (beräknas klar ht 2024)

I praktiken innebär det att Energimyndigheten endast kommer att överväga artikel 6-aktiviteter där det kan visas att de går utöver värdlandets icke-villkorade nationellt fastställda bidrag (Nationally Determined Contributions (NDC)), samt är finansiellt additionella, krediteras mot en konservativ baslinje och att dubbelräkning och dubbla anspråk undviks. För att säkerställa miljöintegritet ska etablerade beräkningsmetodologier användas.

2 Världländer

2.1 Övergripande inriktning

Reglerna för artikel 6 beslutades på COP26 för snart tre år sedan. Många länder är fortfarande i en initial fas av att implementera ramverk och struktur för att kunna köpa och sälja utsläppsminskningar med andra länder samt kunna överföra rättigheterna till andra länder. För att hantera dessa risker kommer Energimyndigheten att satsa på att bygga samarbeten parallellt med flertal länder.

Energimyndighetens övergripande inriktning för val av världländer har fokuserat på låg- och medelinkomstländer. I den initiala fasen av Energimyndighetens arbete var intresset relativt begränsat bland potentiella samarbetsländer. Samarbeten etablerades därför med länder där det tidigt fanns ett politiskt intresse för marknadsbaserade samarbeten under artikel 6. Dessa länder var främst låg- och lägre medelinkomstländer. Med tanke på det växande intresset för artikel 6 är det viktigt att Energimyndigheten kan motivera varför ett visst värdland väljs ut.

För att säkerställa en diversifierad portfölj och därmed sprida riskerna är det viktigt att myndigheten i större utsträckning väljer medelinkomstländer med stora och växande utsläpp av växthusgaser. Myndigheten bör sträva efter en bra balans mellan risktagande, geografisk spridning och olika typer av aktiviteter.

Innan myndigheten tar beslut om ett samarbetsland ska relevanta aktörer konsulteras, inklusive Regeringskansliet och Sida, framför allt för riskbedömning. Den svenska referensgruppen för artikel 6 med bred aktörsmedverkan som skapades 2024 är en viktig del för informationsutbyte och avstämning.⁴ Det är Energimyndigheten som fattar det slutliga beslutet om val av samarbetsland.

2.2 Faktorer att beakta

Med utgångspunkt i den övergripande inriktningen mot låg- och framför allt medelinkomstländer med stora och växande utsläpp är nedan faktorer av stor vikt vid bedömning och utvärdering av ett potentiellt värdland:

---

⁴ Referensgruppen etablerades och hade sitt första möte i april 2024. Gruppen består för närvarande av 16 deltagare från myndigheter, företag i flera olika branscher, civilsamhälle och akademi. Energimyndighetens ambition är att sammankalla referensgruppen två gånger per år, för att informera om den pågående verksamheten och kunna ta emot inspel, tankar och idéer.

- Politiskt intresse
- Institutionell kapacitet
- NDC-åtagande
- Potentiell inverkan på energirelaterade utsläpp
- Hållbar utveckling
- Ekonomisk status och finansiell stabilitet
- Svensk närvaro/svenska relationer i landet

2.2.1 **Politiskt intresse**

Värdlandets politiska intresse av samarbete under artikel 6 är avgörande. Att det finns intresse för artikel 6-samarbete bör vara uttryckt i landets NDC, samt kommuniceras från högre politisk nivå, inte bara på teknisk tjänstemannanivå. Det är viktigt att den tekniska personalen i värdlandet, som kommer vara Energimyndighetens motpart, har ett relativt starkt och tydligt mandat från den politiska nivån att etablera samarbeten med andra länder.

2.2.2 **Institutionell kapacitet**

För att kunna auktorisera aktörer och godkänna samarbeten samt därefter kunna genomföra transaktioner av utsläppsminskningensheter kommer värdlandet behöva en viss nivå av institutionell kapacitet. Energimyndigheten kan bistå med riktade kapacitethöjande insatser (via t.ex. GGGI och UNDP) för att utveckla en artikel 6-infrastruktur i landet, men det förutsätter att landet har kapacitet att tillgodogöra sig dessa insatser relativt snabbt. Värdlandets institutionella kapacitet och förutsättningar är därav viktiga att ta i beaktande. Värdlandets eventuella erfarenhet av (nationell eller internationell) utsläppshandel eller annan prissättning på koldioxidutsläpp kan bidra till att effektivt kunna få på plats det institutionella ramverk som behövs för att artikel 6-samarbeten ska fungera.

2.2.3 **NDC-åtagande**

Ett samarbete inom ramen för artikel 6 ska vara i enlighet med värdlandets nationella prioriteringar och bidra till att överträffa landets klimatmål bortom det ovillkorliga åtagandet i landets NDC⁵. Även frågan om övergripande klimatambition bör beaktas – länder med fortsatt stora och långsiktiga satsningar i fossila bränslen med hög inlåsningseffekt kan ifrågasättas som lämpliga värdländer. Vidare är det fördelaktigt om landets NDC uttrycker en önskan om att använda artikel 6, samt om NDC:n är uppdelad på sektorer och att det går att utläsa hur artikel 6-insatser kan bidra. En bedömning får göras från fall till fall.

2.2.4 **Potentiell inverkan på energirelaterade utsläpp**

I länder med stora och växande utsläpp inom energisektorn finns möjlighet att bidra till betydande utsläppsminskningar. Detta gäller framför allt i länder med stor användning av fossila bränslen som har antagit ambitiösa mål kring en

---

⁵ https://www.perspectives.cc/public/fileadmin/user_upload/PCG-CF_Art6_Readiness-NDCs_27.10.21.pdf

energiomställning. En bred energisektorsanalys och bedömning av lämpliga artikel 6-aktiviteter som kan implementeras inom relevant NDC-period är en viktig grund för val av värdland.

2.2.5 **Hållbar utveckling**

Som nämns i avsnitt 1.3 ovan ska klimatsamarbeten under Artikel 6 främja hållbar utveckling och minimera negativ påverkan på miljö, ekonomi och sociala förhållanden. Vid val av samarbetsländer ska dessa risker och möjligheter beaktas. Ett särskilt fokus ska ligga på korruption, mänskliga rättigheter, demokratisk utveckling samt risker för lokal miljöpåverkan. Hänsyn till hållbar utveckling ska inte bara handla om beslutet ifall Energimyndigheten ska samarbeta med landet eller ej. För de värdländer vi väljer, kan vårt beaktande av hållbar utveckling också ligga till grund för den riskbedömning som senare behöver göras kring specifika projekt.

2.2.6 **Ekonomisk status och finansiell stabilitet**

Ett lands ekonomiska status kan ge en tidig indikation kring förutsättningen att ingå i ett artikel 6-samarbete. De senaste årens globala finansiella och ekonomiska kriser har drabbat många utvecklingsländer extra hårt. Hög inflation och inställda betalningar till utländska långivare är ett resultat av detta. Myndigheten bör noga överväga riskerna med att ingå ett artikel 6-samarbete i länder med lägre ekonomisk status som dessutom befinner sig i ekonomisk och finansiell kris. Här är EKN:s landriskanalyser av intresse att beakta.⁶

2.2.7 **Svensk närvaro/svenska relationer i landet**

Svensk närvaro i landet genom ambassad eller liknande underlättar Energimyndighetens arbete, både när det gäller val av värdland och följande värdlandsprocess men också när det kommer till implementering och uppföljning av diverse artikel 6-aktiviteter och insatser. Synergier med andra svenska verksamheter i landet bör eftersträvas. Överlag bör Sveriges relation till landet tas i beaktande⁷, särskilt vid bilaterala samarbeten.

3 Multilaterala samarbeten

3.1 **Övergripande inriktning**

Utöver bilateralt samarbete med värdländer, där Energimyndigheten signerar bilaterala avtal direkt med länderna, så ska myndigheten verka för att skala upp genomförande av artikel 6-samarbeten genom utökad global aktörssamverkan bl.a. genom multilaterala klimatfonder.

Myndigheten bedömer att strategiska samarbeten med olika typer av internationella aktörer kommer vara en viktig del av arbetet, dels för riskspridning, dels för geografisk spridning. Oavsett om vi arbetar bilateralt eller multilateralt så kommer Energimyndigheten att behöva ta ställning till olika

---

⁶ [Landriskanalyser | Länder | EKN](#)

⁷ [Sveriges förbindelser med omvärlden - Regeringen.se](#)

världländer och aktiviteter. Det som anges i detta dokument om inriktning för val av världländer och aktiviteter är alltså relevant oavsett arbetsätt.

Framväxten av nya klimatfonder och andra multilaterala artikel 6-faciliteter bevakas nog.

3.2 Faktorer att beakta

Vid val av strategiska samarbeten med multilaterala samarbetsorganisationer och globala klimatinitiativ bör myndigheten särskilt beakta följande faktorer:

- Relevans
- Erfarenhet och kompetens
- Styrning (governance) och effektivitet
- Hållbar utveckling

Som underlag för bedömningen ska myndigheten ta del av de organisationsstrategier och organisationsbedömningar som tagits fram av regeringen, samt övriga relevanta aktörer så som Sida, MOPAN⁸ och likasinnade givar-/köparländer av utsläppsenheter.

3.2.1 Relevans

Organisationen och det specifika samarbetet ska bedömas som relevant för det mål som ska uppnås. Organisationens identitet, värderingar och långsiktiga strategi bör ligga i linje med specifika samarbetets mål.

3.2.2 Erfarenhet och kompetens

Organisationen ska ha den erfarenhet och kompetens som behövs för att agera i enlighet med målet för samarbetet. Det är i allmänhet inte tillräckligt att en enskild person har relevant erfarenhet och kompetens.

3.2.3 Styrning och effektivitet

Organisationen ska ha ordning och reda och väl fungerande strukturer. Detta ska även avspeglas i hur enskilda insatser (t.ex. fonder) inom organisationen styrs. Mandat och beslutsregler ska vara tydliga och begripliga och i de insatser där vi engagerar oss ska det vara tydligt hur vi kan vara med och påverka inriktningen och det konkreta arbetet.

3.2.4 Hållbar utveckling

Organisationen och det specifika samarbetet ska bedömas ha god förmåga att arbeta i linje med de globala hållbarhetsmålen, och kunna bidra till hållbar utveckling och minimera negativ påverkan på miljö, ekonomi och sociala förhållanden.

---

⁸ MOPAN står för Multilateral Organisation Performance Assessment Network är ett oberoende utvärderingsorgan av multilaterala organisationer. [MOPAN | Multilateral Organisation Performance Assessment Network \(mopanonline.org\)](https://mopanonline.org)

4 Artikel 6-aktiviteter

4.1 Övergripande inriktning

En konkret artikel 6-aktivitet⁹ är den klimatinvestering, projekt, teknik eller åtgärd som implementeras i världsländet och som leder till att utsläppen minskar där. Energimyndigheten utvecklar inte sådana aktiviteter, utan arbetar i sin roll som köpare av utsläppsminskningensenheter för att möjliggöra för andra aktörer (i allmänhet privata företag) att implementera aktiviteter som är i linje med den inriktning som vi valt. Energimyndigheten kan vara köpare direkt från ett företag, vilket då måste föregås av en offentlig upphandling, eller genom en fond (se avsnitt 3 om multilaterala samarbeten).

Energimyndighetens fokuserar framför allt på energirelaterade utsläpp. Motiveringen till det är att energirelaterade utsläpp står för två tredjedelar av de globala växthusgasutsläppen.¹⁰ Ytterligare ett argument är att myndigheten besitter relevant kompetens för en sådan inriktning.

I valet av aktiviteter använder Energimyndigheten fem grundläggande kriterier: miljöintegritet, hållbar utveckling, transformativ effekt, genomförbarhet samt pris. De olika kriterierna presenteras mer ingående i avsnitt 4.3 nedan.

4.2 Skala, sektor och teknik

Portföljen bör diversifieras på flera olika sätt. Tre aspekter att väga in i bedömningen av aktiviteter är vilken skala aktiviteten är på, vilken sektor den riktas mot samt vilka tekniker som används.

När det gäller aktiviteternas skala menar vi att det finns projekt, program och policy-kreditering. I korthet kan sägas att projekt tenderar att vara avgränsade insatser i varierande storlek medan program avser ett flertal likartade projekt som slås ihop till en administrativ helhet. Den nuvarande bedömningen är att s.k. policykreditering, där utsläppsreduktioner genereras av en policyförändring som köparlandet bidrar till är alltför komplext. Inom ramen för vissa klimatfonder kan det dock bli aktuellt med policy-insatser.

Energimyndigheten bör sträva efter att hitta en balans mellan å ena sidan fördelarna av att arbeta storskaligt och å andra sidan hanterbarheten av att arbeta med mer avgränsade insatser. Slutsatsen blir att portföljen bör bestå av program och/eller relativt storskaliga projekt.

Bedömningen är att insatserna ska sträva mot att bidra till omställning på sektornivå, samt som nämnts ovan, inriktas mot energirelaterade utsläpp. Begreppet är brett och kan omfatta förnybar energi, energieffektivisering, energilagring, utsläpp inom transportsektorn och insatser kopplade till el-infrastruktur, se bilaga.

---

⁹ Vi använder begreppet ”aktivitet” eftersom det är mer generellt än exempelvis ”projekt”. En artikel 6-aktivitet kan vara av vilken typ och skala som helst.

¹⁰ IEA (2016), Energy, Climate change and Environment. 2016 Insights. OECD/IEA.

Utgångspunkten är teknikneutralitet och därför bör ingen enskild teknik på förhand favoriseras eller undvikas. Däremot kan värdlandet ha avgränsat vilka tekniker som får ingå som artikel 6-aktiviteter och detta behöver vi som köpare förhålla oss till. Samtidigt ska vi inte blunda för att alla tekniker har inbyggda för- och nackdelar, något som bör kunna identifieras i en objektiv och neutral granskning enligt nedan fem grundläggande kriterier/principer. Vår uppfattning är att artikel 6 lämpar sig bättre för att rulla ut och skala upp mogen teknik än för att testa ny och omogen teknik.

4.3 Faktorer att beakta

De viktigaste övergripande principerna vid val av specifika aktiviteter är följande fem kriterier:

- Aktiviteten bidrar på ett positivt sätt till **hållbar utveckling** i värdlandet och lokalsamhället, och negativ påverkan på miljö, ekonomi och sociala förhållanden undviks eller minimeras
- Aktiviteten har säkerställd god **miljöintegritet**
- Aktiviteten är klart och tydligt **genomförbar**
- Aktiviteten har **transformativ effekt**
- Aktiviteten har ett rimligt **pris** per utsläppsreduktion (mätt i pris per ton koldioxidekvivalenter)

4.3.1 **Hållbar utveckling**

Samarbeten under Artikel 6 ska främja hållbar utveckling och beakta sociala, ekonomiska och miljömässiga aspekter – särskilt jämställdhet. För det första innebär detta att verksamheten inte ska ge upphov till eller förvärra några negativa miljömässiga, ekonomiska eller sociala konsekvenser. För det andra ska aktiviteterna vara ambitiösa i sitt bidrag till hållbar utveckling och aktivt förbättra de lokala förhållandena samt i möjligaste mån bidra till transformativa förändringar.

4.3.2 **Miljöintegritet**

Miljöintegritet definieras som att ingen ökning ska ske av globala aggregerade utsläpp av växthusgaser till följd av aktiviteten och/eller samarbetet. Detta innebär i praktiken att Energimyndigheten endast kommer att överväga artikel 6-aktiviteter där det kan visas att de går utöver värdlandets icke-villkorade NDC, samt är finansiellt additionella, krediteras mot en konservativ baslinje och att dubbelräkning och dubbla anspråk undviks. För att säkerställa miljöintegritet ska etablerade metoder användas och i den mån vi bidrar till utveckling av etablerade eller nya metoder ska stärkt miljöintegritet vara centralt.

4.3.3 **Transformativ effekt**

Energimyndigheten strävar mot att förvärva utsläppsreduktioner från aktiviteter som bidrar till transformativa förändringar i värdlandet. Begreppet ”transformativ” tolkas i detta sammanhang som bidrag till långsiktiga

systemförändringar utöver de specifika projektresultaten. Detta innebär främst att aktiviteten ska bidra till världlandets övergång till en fossilfri och hållbar ekonomi, men det syftar också på världlandets övergripande utveckling. Transformativa effekter kan exempelvis vara att aktiviteten bidrar till att: 1) möjliggöra för världlandet att anta mer ambitiösa utsläppsmål; 2) främja prissättning av koldioxid eller annan klimatpolitik; 3) riva barriärer som förhindrar övergång till hållbar energiteknik. Transformativa effekter kan också innebära att aktiviteten är storskalig och nationell/sektoriell samt skalbar och replikerbar.

4.3.4 **Genomförbarhet**

Artikel 6-aktiviteten måste vara genomförbar. I praktiken innebär detta att en teknisk och finansiell förstudie, inklusive en plan för installationsfasen, ska visa att det rimligen kan förväntas att den överenskomna volymen av utsläppsminskningar kan genereras under avtalsperioden eller krediteringsperioden.

4.3.5 **Pris per utsläppsreduktion**

Det grundläggande argumentet för utsläppshandel är att eftersom priset för utsläppsminskningar varierar mellan länder så är det kostnadseffektivt att genomföra klimatinvesteringen i landet där kostnaden är lägst.

Då det ännu inte existerar en marknad för utsläppsminskningenheter under artikel 6-reglerna så finns det inget marknadspris att utgå från. Eftersom Energimyndigheten vill bidra till att utveckla en marknad, och eftersom vi är måna om att den marknaden har hög miljöintegritet och värnar om att världländerna inte riskerar sina egna klimatmål¹¹ så är pris ett av flera utvärderingskriterier.

Som tidigare nämnts pågår en snabb utveckling av artikel 6-relaterade initiativ. Det finns redan initiativ där utsläppsminskningenheter (s.k. ITMOs, Internationally Transferred Mitigation Outcomes) kan auktioneras ut till högstbjudande och andra internationella aktörer än de Energimyndigheten samarbetar med idag som håller på att sätta upp artikel 6-faciliteter. Det är naturligt att bevaka denna utveckling.

5 Synergier och samarbeten

Myndigheten ser stor potential i att skala upp svenska och internationella klimatinsatser genom innovativa samarbeten och finansieringslösningar. Detta kan exempelvis vara att blanda klimatfinansiering och artikel 6-finansiering, men också att använda artikel 6 för mobilisering av privat kapital. Genom samordnad finansiering och kapacitetsstöd kan satsningar växlas upp och få större genomslag.

---

¹¹ Klimatmålen är här definierade som det icke-villkorade målet i världlandets NDC.

För att möjliggöra synergier finns anledning att koordinera insatser i linje med de strategiska internationella klimatinitiativ som Sverige har gått med i antingen direkt eller indirekt via EU. Flera av dessa initiativ riktar sig till länder med stora och snabbt växande utsläpp och fokuserar på att ersätta kol-användning med ren energi.¹²

Det finns även möjlighet att skapa synergier i redan etablerade samarbetsländer för Team Sweden¹³, bland annat länder där Business Sweden, EKN/SEK, Swedfund och svenska ambassader har god närvaro och arbetar specifikt med att stötta klimatinsatser. I och med reformagendan har Sida fått i uppdrag att arbeta för synergier med den handelsfrämjande verksamheten. Även på europeisk nivå finns intressanta initiativ att hålla koll på, såsom EU:s Globala Gateway eller European Bank for Reconstruction and Development.

5.1 Omvärldsbevakning

Utsläppshandel under Parisavtalets artikel 6 är under utveckling, och marknaden är ännu begränsad men i snabb förändring och under det senaste året har ett stort antal samarbetsavtal undertecknats mellan olika länder och aktörer. Energimyndigheten bör sträva mot att ha en flexibel inställning och att ha ”öröronen mot marken” för att inte missa intressanta möjligheter och utvecklingspotential. Detta gäller till exempel ny kunskap, möjliga samarbetspartners eller trender. En god omvärldsbevakning är avgörande. Den svenska referensgruppen för artikel 6 med bred aktörsmedverkan som inrättades 2024 kan bidra till detta.

---

¹² Exempel på sådana initiativ kan vara IEA:s Clean Energy Transitions Program, Just Energy Transitions Program och Leadership Group for Industry Transition (Lead-IT).

¹³ Team Sweden är ett nätverk av myndigheter, organisationer och företag som främjar svensk export och investeringar.

Bilaga: Positivlista.

Aktiviteter kan omfatta områden såsom:

Förnybar energi

Energieffektivisering

Transmission och distribution

Energilagring

Energi från avfall (waste to energy)

Fossilfria transporter